

Kiestinkiläisiä kauppamiehiä

KIISJOKI

Alanko (ent. Tarasoff) Antti, 14.1.1892 (Isä oli kauppias Juho Tarasoff). Aloitti laukkukauppiaina ja perusti sitten oman sekatavarakaupan Nummen Tavolaan v. 1932.

Arhippainen (ent. Arhipoff) Iivana (Janne A:n isä), kulki laukkukaupalla vuosikymmeniä mm. Hämeessä, Uudella maalla ja Pohjanmaalla.

Arhippainen V.J., 28.3.1882. Sekatavarakauppa Karjaan mlk:n Kasabyssä 1908 alkaen. Pääliike Karjaan kangas- ja vaatetusliike v:sta 1927.

Arhippainen Janne, 8.10.1879. Kangas- ja vaatetusliike Karjaalla 1919-39. Sittemmin Oy J. Arhippainen Ab.

Arhippainen Simo, 28.8.1887. Ensin apulaisena V.J.A:n Kasabyn kaupassa; oma liike Karjaalla v:sta 1919.

Karppanen Riiko (Grigorius) s. 1.2.1885. Lähti huhtikuussa 1907 Suomeen ja kulki laukkukaupalla I maailmansotaan saakka. Sitten myyjänä ensin veljensä J. Karppasen liikkeessä. Veli kaatui sodassa ja liike loppui. Senjälkeen myyjänä Karjaan Kasabyssa V.J. Arhippaisen liikkeessä.

Leontjeff (suom. Leinonen) Santeri; kiersi Nummella, sammatissa ja Karjalohjalla. Myös isä Nikolai kulki laukkunkannossa.

Loschkin Ivan (suom. Karinoja Juho); kauppa Lohjalla.

Loschkin Paavali (1852-1905), edellisen isä, kulki kaupalla mm. Kuusamossa, osti lintuja sekä kalaa ja möi ne Sungun markkinoilla.

Loskin N.J.; kauppa-alalla Lohjalla

Loskin Aleksanteri, 1855; Lohjannummella yhdessä veljensä Miihakalin kanssa v:sta 1888. Oma liike v. 1897, jonka sittemmin möi (ostaja oli kiestinkiläinen Paavali R. Kusmin). Aleksanteri perusti muutaman vuoden kuluttua kaupan uudelleen ja piti sitä vielä kymmenen vuotta.

Loskin Miihkali (Mikko), 1859; perusti oman kaupan v. 1897 Lohjannummelle. Kuoli 65-vuotiaana ilman lapsia.

Loskin Iivana (Loskais-ukko) Kiisjoelta oli ensimmäinen,

joka perusti maakaupan Lohjan kirkonkylään. Oli paikkakunnan varakkaimpia kauppiaita. Muutti vuosisadan vaihteessa takaisin Karjalaan. Liike jäi vanhemman pojan hoitoon, mutta ei enää kauan menestynyt.

Loskin Pekka, 1899; kauppa Karjaalla.

Loskin Simo; kauppa Lohjan kirkolla v. 1920.

Miinin Simo; Karjalohjan kk. Miinin Stefan; kauppa Karjalohjan kirkolla v. 1880.

Tarasoff Ivan; Lappajärvi, Kappelby v. 1896.

Tarasoff Miina (suom. Alanko Mikko) 1882-1954; kauppa Nummen Hyrsylässä v. 1921.

Tarasoff Nikolai; kauppaliike Loviisassa v:sta 1896.

JELETTIJÄRVI

Kondratjeff Ivan; piti kauppa lähellä Fiskarsin tehdasta. Kuoli vuosisadan lopulla; leski meni naimisiin kauppias jefimoffin kanssa Perniöön.

Lukin Ipatti; kauppa Perniön Metsäojalla.

SUVI-SUURIJÄRVI

Homanen Feodor; laukkukauppias

Homanen (suom. Saarensalmi)

Kiestinkiläisiä laukkukantajia; isä ja poika V.J. Arhippainen Kiisjoelta, kolmantena Pavel Kuzmin Kokkosalmesta. (kuva v:lta 1985).

Janne; aloitti laukkukannolla Suomessa jo ennen pakolaisiä, eli Muoniassa.

Homanen Huotari; laukkukauppa Ranualla, Simossa jne.

Homanen Jyrki (edell. veli); kiersi ensin laukkukaupalla, mutta lähti sitten sotapalveluksen välttääkseen Amerikkaan.

Karvonen (ent. Karvarindin) Feodor; laukkukauppa Tornion seuduilla.

Karvonen Huotari; kauppa Siuntiossa, sitä ennen Inkoon kirkolla yhdessä Roman Mitrofanoffin kanssa.

Karvonen Janne; kauppahommissa Kemiössä veljensä Vasilein kanssa.

Laine (ent. Karvonen) Matti; aluksi kiertokaupalla, sitten oma liike Ouluun v. 1948.

Kylmälä Vasili; laukkurina Uudellamaalla, myöh. Oulun seuduilla.

KIESTINKI

Ivanoff Jaakko; kiertokaupalla länsi-Suomessa, mm. Tenhola. Myöhemmin mukana oli myös poika Vasili (suom. Niemelä).

Ivanoff Jehhimei, edell. veli.

Ivanoff Kirilä; kulki koko ikänsä laukkukaupalla.

Ivanoff Ondrei Maksamanpka; laukkukauppa mm. Karjaalla.

Jokela Anton, 20.5.1892; kauppahommissa Karjaalla.

Karmila R. Paavali; kauppali-

Janne Saarensalmi, Heikki Homasen poika Kiestingin Suvi-Suurijärven kylästä kulki aluksi sumpts selässä, myöhemmin jo hevosella.

ke Suomussajärvellä.
Karmila o.s. Kusmin Varvara, edell. tytär; T:mi P.R. Kusmin kangas -ja lyhyttavaraliikkeen johtaja v:sta 1918 Lohjalla.
Niemelä (ent. Ivanoff) Vasili; kauppa Tenholassa v:sta 1921 ja sittemmin 1938 Tammisaarassa. Puoliso Maria o.s. Kemov. Vihuri (ent. Ivanoff) Hilvana; kauppa Ääneskoskella v:sta 1922.

KOKKOSALMI

Kusmin Pavel Romanov; kotitalo Kusmanala, laukkukauppaa Turun ja Porin läänin alueella viime vuosisadan lopulla. Oma kauppa Suomussajärvellä Ahtialan kylään v. 1897. Osti Lohjalta Aleksanteri Loskinin kauppalikkeen v. 1914.
Martinoff Otto, s. 1885, harjoitti laukkukauppaa Salon seudulla vuoteen 1946, asui Salossa vuodesta 1922 (rakennusurakoitsija Aarre Martinoffin isä).
Sergejeff (suom. Eloranta) Feodor; laukkukauppiaana läntisellä uudellamaalla Tenholassa. Myös pieni kauppa puoti.
Sergejeff Ivan; piti kauppa Virkkalassa (Homa Kotkansalon isä).
Sergejeff Kalle; Pohjan pitäjän kk.
Säilä (ent. Sergejeff) Mikko; kauppa Suomussajärvellä.

SOHJANANSUU

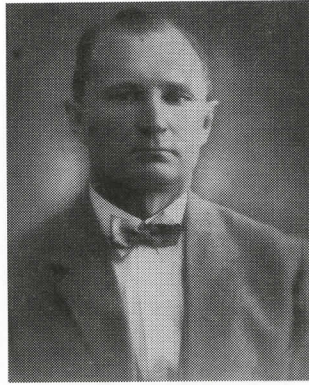
Pestrikoff (suom. Pohjola) Antti; kauppa Salossa parikymmentä vuotta. Leski ja tytär jatkoivat. -Jaakko Pohjolan veli.
Pestrikoff Ivan; kauppa Tammisaareen v. 1896, myöhemmin Saloon. Liikettä jatkoi puoliso Alina v. 1907. Nimi suomennotettu muotoon Kokkosalmi v. 1934.

Pestrikoff (suom. Petrakoski) Mikko, s. 30.9.1881; oli ensin kauppaopissa setänsä liikkeesä ja välillä Karjalassa. Kauppahommissa Salossa vuoden 1922 jälkeen. Kuoli v. 1943.
Pestrikoff Ondrei; kulki laukkukannossa Turun seuduilla, mm. Perniö, Finnby.

Pohjola (ent. Pestrikoff) Jaakko, s. 20.12.1881; toimi kulkauppiaana etupäässä Perniön seudulla, myös kiinteä kauppa. -Poika Timo jatkoi kaupanpitoa.

VAARAKYLÄ

Gavriloff Ossippa
Jakovleff Aleksanteri; kauppa Kemiössä.
Jakovleff Iivana; kulki laukkukannossa Helsingin seuduilla.
Jakovleff Huotari, s. 11.2.1851; lähti nuorena laukkukantoon Suomeen ja perusti v. 1879 kaupan Karjaan asemalle. Oleskeli välillä Karjalassa, mutta palasi Suomeen.

Feodor Sergejeff (suom. Eloranta Kokkosalmesta).

Jakovleff Huoti; kauppa liike Pohjan pitäjän kirkolla lähes 40 vuotta. Miehen kuoltua vaimo piti kauppa vielä kymmenen vuotta.

Jakovleff Petter; liike Karjaan asemalla.

Jakovleff Simo, edell. veli; kauppa hommissa Karjaan asemalla.

Jakovleff Ville; piti kauppa Mustion asemalla, meni naimisiin Mustion kartanon emännöitsijän kanssa. Pariskunta muutti Helsinkiin ja piti siellä matkustajakotia.

Miinen Kalle; kauppa liike Kauklahden aseman luona vuosisadan vaihteessa.

Miinin Stefan; kauppa Karjalohjan kk. Toimi 15 vuotta.

Timola J. kulki laukkukaupalla Suomessa (kuoli v. 1954)

Timola Joonas; laukkukaupalla Suomessa 17-vuotiaasta kuolemaansa saakka eli v:teen 1974. Puoliso Taimi o.s. Ivanoff Vaarakylästä.

Salmivaara Nikolai; kauppaiaana Lohjalla (osti Iivana Loskinin kaupan, mutta ei kauan menestynyt).

Semenoff Petter; aloitti laukkukauppiaana, sitten kiinteä kauppa Paraisten Holmankylään. -Simo Salomaa-Semenoffin isä.

Semenoff Simo (suom. Salomaa), s. 25.5.1876; Kemiön pitäjän Pāvalsbyn kylässä v:sta 1906 (myös sivuliikeitä). 1920-luvulla vaatetusliike Kemiön ja Östermarkin kylässä.

Semenoff Oskari ja Vasili (Petter Semenoffin veljiä); kulki laukkukannossa Turun seuduilla. - Oskari Semenoffin poika Jaakko S (myöh. Simola) oli myös kauppias.

Semenoff Heikki; piti kauppa Rovaniemen mlk:n Koivussa. Joutui ryöstömurhan uhriksi.

Semenoff Janne, edell. veli; kauppa Tammisaaressa.

Semenoff Nikolai; kauppa Simon pitäjässä v. 1911.

Semenoff Timo; Karjaa, Mustion asema.

Semenov Vasili; kauppa Ori-

mattilassa.

VALASJOKI

Jefimoff Petter; kauppa Finnströmissä v:sta 1895.

Jefimoff Semen; Bromarvin Nykärr v. 1904, päälliike Hangossa v:sta 1896.

Jefimoff Simo; toimi liikemiesenä Hangossa lähes 30 vuotta, sitä ennen kauppa liike Karjalohjan Linhamarin kylässä.

Jefimoff Vasili S; sekatavara-kauppa Perniön Luopajassa v:sta 1897. Kuoli v. 1938 ja liike loppui seuravana vuonna. Piettof Aleksei; Lappvik 1896. Liike toimi 30 vuotta, harjoitti vielä vanhoilla päivillään veneellä kulkukauppaa saaristossa.

Piettof Kalle; Bromav, Liikaniemi "Kaunis-Kalle".

Timonen Roto; piti kauppa Siuntiossa, myöhemmin Kirkkonummella ja Nummelassa. Palasi takaisin Karjalaan.

Kotikylä ei tiedossa:

Sidoroff Nikolai; Perniön Latokartano v:sta 1885.

Sidoroff Simana; Perniön Hakkilassa.

Sidoroff Simo; perusti kauppa Finnbyssä.

Sidoroff Vasili; Matildedal v:sta 1896.

TUOPPAJÄRVEN LAULU

(Kiestingin rapsodiasta)

K a n s a n s ä v e l m ä

Korpimaa uinahtaa,
yö sen syliin sulkee,
yllä Tuoppajärven pinnan
kuu hopeinen kulkee.

Harmaitten talojen
yllä lepo, rauha,
päivän töistä uupunuille
soittaa tuuli lauha.

Hopeaa hohtavaa
Tuoppajärven pinta,
onnellisna unelmoiden
hiljaa huokaa rinta.

Sota-ajan laulut: Sota-ajan ankeissa oloissa viihdytystoiminnalla oli suuri merkitys. Tunnetut taiteilijat vierailivat sotatilanteen sallissa lähelläkin linjoja, aseveli-illat tulivat tutuiksi ja viisunikarit panivat parastaan. - Kiestingin suunnan ralleista mainittakoon Tuoppajärven laulu (teksti ja nuotit yllä), Kiestingin kaunis Sohvi sekä Tuoppajärven laivaston marssi.

Kiestinkiläisiä nimenmuuttajia

Kun Karjalan pakolaiset saapuivat Suomeen ja saivat elämänsä jonkinlaiseen järjestykseen (asunto, työ, opiskelu jne.), he muuttivat kirkonkirjoihin merkityt, venäläisten pappien antamat nimensä suomalaisiksi. Suuri osa muutti nimensä jo Karjalassa ollessaan, niinkuin Karjalan Vartia -lehdessä julkaistuista nimiluetteloista näkee (tiedot koonnut Kosti P a m i l o).

Aleksejeff Aleksandra ja Alex - Luoto /Aleks. ja Alex

Arhipoff Miikkula - Aro /Miikkula

Arhipoff Antti - Ahola /Antti

Arhipoff Arhippa - Palosaari / Arhippa

Arhipoff Veera - Kuro /Veera

Arhipoff Maksima - Louhe /Maksima

Bogdanoff Vaseli - Sinilehto Vaseli

Bogdanoff Aleks - Alanko / Aleks

Bogdanoff Pekka - Alanko /Pekka

Bogdanoff Heikki - Kotaniemi /Heikki

Bogdanoff Hilvana - Vihuri / Hilvana

Borodkin Antti - Ahmavaara / Antti

Borodkin Aleksanteri - Ahmavaara / Aleksanteri

Dementjeff - Koskinen /Janne

Dimitrijeff - Pikkarainen /Vasili

Dobrinin Okahvie - Anttinen/Okahvie

Fomin Matti - Nieminen /Matti

Fomin Oskari - Pajaranta /Oskari

Gavriloff Ivan - Arhippainen /Ivan

Homanen Veera /Feodora - Laine /Veera

Homanen Janne - Saarensalmi /Janne

Homanen Nikolai - Ranta /Nikolai

Homin Antti - Kallio /Antti

Homin Samppa - Salmi /Samppa

Ivanoff Iivo - Kaisla /Iivo

Ivanoff Antti - Kivelä / Ahti

Ivanoff Huotari - Ojala /Huotari

Ivanoff Vaseli - Mäkelä /Vaseli

Ivanoff Hotatta - Peltoni / Hotatta

Ivanoff Homa - Takaoja / Homa

Ivanoff Iivana - Pajuniemi / Iivana

Ivanoff Taimi - Timola /Taimi

Ivanoff Kuisma - Kukksaari /Kuisma

Ivanoff Martta- Jussila / Martta

Ivanoff Teppo - Tähti /Teppo

Ivanoff Simo - Salmi /Simo

Ivanoff Hilvana - Vihuri /Hilvana

Ivanoff Ivan - Veikkola /Ivan

Ivanoff Vaseli - Niemelä /Vaseli

Jakoljeff Anton - Jokela /Anton

Jakoljeff Huotari - Manner /Huotari

Jakoljeff Maksima - Joki /Maksima

Jakoljeff Joonas - Timola /Juda /Joonas

Jakoljeff Vasili - Jokiranta / Vasili

Jakoljeff Iivana - Lampela /Janne /Iivana

Jakoljeff Feodor - Kivelä /Feodor

Jakoljeff Irene - Karinoja /Irene

Jefimoff Vasili - Rinne /Vasili

Jelimoff Janne - Jaminen /Janne

Jemeljanoff Mehvo - Kasenranta /Mehvo

Jemeljanoff Timo - Sillankorva /Timo

Jemeljanoff Aleks - Raivoniemi /Aleksi

Jemeljeff Mikittä - Suurikivi /Mikittä

Jermolin Sakari - Peltonen /Sakari

Karpoff Timo - Kari /Timo

Karpoff Riiko - Karppanen /Riiko

Karpoff Vasili - Karpponen /Vasili

Karpoff - Virtala /Iivo, Simo ja Simo

Karpoff Arttimei- Rintelä /Arttimei

Karpoff Yrjö - Kulmakka /Yrjö

Karpoff Anton - Kuusiniemi /Anton

Karvarindin Vasili - Kylmä /Vasili

Karvarindin Antti - Karvonen /Antti

Karvarindin Matti - Laine /Matti

Karvarindin Ivan - Karvonen Juho

Karvarindin Risto - Haaparinne /Risto

Karvarindin - Siniaalto /Outi ja Ortto

Karvarindin Sergei- Tähti /Sergei

Karvarindin Ivan - Pajunen /Ivan

Karvarindin Ivan - Saarikoski /Iivana

Karvarindin Mari - Jaakkola /Mari

Karvonen Konsta - Koivuniemi /Konsta

Karvonen Makarie - Laine / Matti

Kemoff Hilippä - Kauruma / Hilippä

Kemoff Prokko - Kemonen /Prokko

Kemoff Boris - Kemunen /Boris

Kemoff Kirilä - Pajaranta /Kirilä

Kemoff Stepan - Virta /Stepan

Kemoff Risto - Lampikukka /Risto

Kemoff - Kömönen /Aleksanteri ja Jekki

Kemoff Miihkali - Kotikorko /Miihkali

Kemoff Yrjö - Kotikorko /Yrjö

Kemoff Paavo - Polku /Paavo

Kemoff Stepan - Puntamo /Stepan

Kiriloff - Kiriläinen /

Kiriloff - Alanko / Nikit /Mikko

Kononoff Timo - Kovala /Timo

Kononoff Andrei- Mäkelä / Antti

Kononoff Ilja - Kovaranta /Ilja

Kononoff Grigori - Kotiniemi /Grigori

Kostkin N - Kotkaranta / N

Kuikin Ivan - Kivioja /Iivana

Kuismin Vaseli - Vesihovi /Vaseli

Langujeff Benjam - Huhtilampi /Benjam

Leontjeff Sergei - Kenttinen /Sergei

Leontjeff Santeri - Leinonen /Santeri

Lipajeff Vaseli - Korkoniemi /Vaseli

Loskin Makarie - Jokela /Makarie

Loskin Ivan - Laakso /Ivan

Loskin Ivan - Pekkonen /Iivan

Loskin Huotari - Laine /Huotari

Loskin Juho - Karinoja /Juho

Majurin Matro - Salomaa /Matro

Majuroff Ivan - Luhtala /Janne

Majuroff Jyrki - Salmi /Yrjö /Jyrki

Maloff Ivan - Alava /Iivana /Janne

Maloff Ontto - Pekkarinen /Ontto

Martinoff Jestu - Kuusiranta /Jestu

Matfejeff Jyrki - Kallio /Jyrki

Matfejeff Simo - Mattinen /Simo

Matfejeff - Sulosalo /Hilippä, Teppo, Paavo, Janne ja Feodor

Miinin Ivan - Mäkelä /Janne

Miinin Paavo - Saarikoski /Paavo

Mitrofanoff Mikko - Kontu /Mikko

Mitrofanoff Roman- Marten /Roman

Ossipoff Ivan - Lepistö /Ivan

Ossipoff Veera - Simola /Veera

Ossipoff Ivan - Ranta /Juho /Ivan

Pestrikoff Timo - Kiviranta /Timo

Pestrikoff - Liinasaari /Kalle, Alekski ja Lotta

Pestrikoff Kalle - Kuusela /Kalle

Pestrikoff Huotari- Tyven / Heikki

Pestrikoff Kristo - Kuusiranta /Kristo

Pestrikoff Mikko -Petraikoski /Mikko

Pestrikoff Jaakko - Pohjola /Jaakko

Pestrikoff Apro - Peltola /Apro

Petroff Ivan - Kiviluoto /Ivan

Petroff Viktor - Kiviluoto /Viktor

Piettajeff Ivan - Mäntyniemi /Ivan

Piettajeff Feodor - Raiva /Heikki

Pättijeff Simo - Pääkkönen /Simo

Päätöjjeff Janne - Kukri /Janne

Päätöjjeff Yrjö - Termä /Yrjö

Päätöjjeff Ivan - Puntamo /Ivan

Semenoff Aleksei - Aho /Aleksei

Semenoff - Simola /Janne ja Pekka

Semenoff - Salo /Simo

Semenoff Vasili - Semola /Vasili

Semenoff Ivan - Hilippälä /Jaakko

Semenoff Iivana - Saari /Iivana

Sergejeff Onufrie - Koite /Arvi/Vladimir

Sergejeff Ipatti - Raivolampi /Ipatti

Sergejeff Homa - Kotkansalo /Homa

Sergejeff Pekka - Laito /Pekka

Sidoroff Sergei - Kotiniemi /Sergei

Sidoroff Trohkima - Ahola /Trohkima

Smolennikoff Makarie - Kuusiranta /Makarie

Sodoroff Paavo - Lehtola /Paavo

Tarasoff Timitra - Palomäki /Timitra

Terentjeff Ivan - Koski /Janne

Terentjeff Vali - Ruokoniemmi /Vali

Terentjeff Roope - Tervo /Roope

Terentjeff Mikko - Vaara /Mikko

Terentjeff Kormila - Törmänen /Kormila

Terentjeff Karppa - Loso /Kalle / Karppa

Suomalaisia kiellentutkijoita ja tiedemiehiä Kiestingissä

Vuosisadan vaihteen kahden puolen Kiestingin alueella kävi useita suomalaisia tutkimusmatkailijoita, kielen- ja kansantapojen tutkijoita, taiteilijoita ja runonkerääjiäkin, viimemainittuja kuitenkin vähemmän. Uskottiin näet, ettei Uhtuan pohjoispuolisilla alueilla ole vanhoja runoja.

A.J.SJÖGREN oli ensimmäinen Vienan-Karjalan sisämaan kylissä käynyt tiedemies. Kesällä 1824 hän Solovetskin matkalta palatessaan nousi Kemijokea Jyskyjärvelle saakka, kävi Uhtualla, Vuokkiniemessä ja Vuonnisessa ja jatkoi matkaansa Pistojärven ja Suvannon kautta Kuusamoon.

Sieltä Sjögren matkusti Lappiin, missä viipyi useita kuuksia tavaten mm. Lapin tuntijat Fellmanin ja Stockflethin. Etelään hän palasi itäistä reittiä Petsamon, Kuolan ja Kannalahden kautta. Koudasta Sjögren jatkoi Kiestingin Lohilahteen ja edelleen Tuoppajärven Saaren vanhauskoiluostariin, jonne hän saapui 20. p:nä helmikuuta 1826.

Luostarisaarelta Sjögren matkusti Skiitan, Valasjoen, Kiisjoen ja Suolapohjan kautta Paanajärven kylään ja jokea alas Kemin kaupunkiin.

A.J. Sjögren: Allmänna Ephemerider (XIII 1.1.1826-31.12.1826)

ELIAS LÖNNROT kävi Kiestingissä VII keruumatkaltaan marras-joulukuussa vuonna 1836 ja toisen kerran alkuvuodesta 1937. Alkumatka sujui tuttujen paikkojen kautta Uhtualle, mistä Lönnrot matkusti pohjoiseen hevospelillä ja hiihtämällä reittiä Ohta-Pistojärvi-Suvanto-Tuhkala-Suurijärvi ja Vaarakylä. Sieltä hän hiihti Skiittaan ja edelleen 8 virstaa Tuoppajärven manasteeriin Pyhään Saareen. Yövyttyään luostarissa Lönnrot lähti matkaan viettääkseen joulun Kuusamossa.

Viikon päästä Lönnrot jatkoi Kuusamon kirkolta Tavajärven kautta Oulankaan Pääjärven länsirannalle, sieltä järven poikki Majavalahteen (Miikkulanlahti) ja edelleen Heinäjärven ja Jelettijärven kylien kautta Kieretin kauppaan. Matka jatkui sieltä pohjoiseen.

Elias Lönnrot: Matkat 1828-1844. W&G 1981.

M.A. CASTRÈN lähti Venäjän Karjalaan v.1839 Kajaanin kautta. Siellä hän poikkesi piirilääkäri Lönnrotin luona saamassa tarpeellisia ohjeita. Matkareitti oli seuraava: Kuhmo-Kolvasjärvi-Repola-Miino-Akonlahti-Vuokkiniemi-Jyvöälähti. Uhtualla Castrèn suuntasi pohjoiseen ja kiersi Tuoppajärven länsirannan ky-

lien (Valasjoki, Vaarakylä) ja Pääjärven kautta Kuusamoon.

M.A. Castrèn: Tutkimusmatkoilla Pohjolassa. Tammi 1953.

AKSELI BORENIUS teki ensimmäisen matkansa Vienan-Karjalaan Arvid Genetzin kanssa kesällä 1871. Matkareitti johdettiin Aunuksen (Vieljärvi, Säämäjärvi, Paatene, Ontajärvi, Rukajärvi) kautta Suikujärvelle. Poikettuaan Kemissä Borenius ja Genetz vaelsivat Kiestinkiin, minne he saapuivat syyskuun lopulla. Täältä matka suuntautui Tuoppajärven länsirantaa Valasjoen ja Suurijärven kautta etelään Uhtualle ja edelleen Vuokkiniemen ja Akonlahden kautta Suomeen.

Matka todisti, ettei vanha runo ole vielä kadonnut kansan suusta. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura otti Boreniuksen keräelmät mielihyvällä vastaan ja päätti Aug. Ahlqvistin ehdotuksesta lähettää uuden kolmemiehenisen retkikunnan Boreniuksen johdolla Kalevalan laulumaille.

Toiselle keruumatkalleen Borenius lähti kesäkuussa 1872 kumppaneinaan Arvid Genetz ja Aksel Berner. Retkikunta matkasi suoraan vanhan runon ydinalueelle, Vuokkiniemen kyltiin ja Uhtualle. Sieltä Berner ja Genetz lähtivät Luusalmien, Jyskyjärven ja Paanajär-

ven kautta Tuoppajärvelle. Borenius seurasi vähän myöhemmin perästä ja retkeläiset yhtyivät Suolapohjassa, Tuoppajärven eteläpäässä. Sieltä Genetz lähti Kiisjoen ja Vaarakylän kautta Pääjärven suuntaan, Borenius ja Berner jatkoivat matkaa veneellä Tuoppajärveä myöten Kiisjoen kylään ja Skiittaan, poikkesivat Valasjoella ja Kokkosalmessa ja tapasivat Genetzin Sohjanansuussa, jonne tämä oli saapunut käytyään Suurijärvessä, Kpäälissä ja Kananaissa. Yhdessä tutkijat matkasivat sitten Pääjärveä Oulangan kautta Vartiolammen kylään ja Paanajärvelle. Hoidettuaan siellä mm. postiasiansa he palasivat Sohjanansuuhun ja suuntasivat etelään reittiä Kananainen-Tuhkala-Akkala-Ohta-Pistojärvi ja edelleen Vuonninen.

Erkki Itkonen: A.A. Borenius-Lähteenkorva, kansanrunouden kerääjä ja tutkija. Suomi V:18. SKS 1936.

A.W. ERVASTI, oululaisen sanomalehtimiehen retki Vienaan kesällä 1879 oli merkitykseltään ja vaikutuksiltaan melkein Lönnrotin matkojen veroinen: tuolloin syntyi ideologinen ajatusrakennelma, Karjalan kysymys. Ervastian mittaava matkareitti (kumppanina oli hänen serkkunsa Hjalmar Basilier) oli lyhyesti seuraava: Kuh-